

Valdemaras Kukulas

Vėjo birbynė

Eilėraščiai

Skaitmeninta iš knygos:
Valdemaras Kukulas. Vėjo birbynė. Vilnius: Vyturys, 2000.

ISBN 978-5-430-05937-8

Kūrinys suskaitmenintas vykdant ES struktūrinių fondų remiamą projektą „Pagrindinio ugdymo pirmojo koncentro (5–8 kl.) mokinių esminių kompetencijų ugdymas“, 2012
<http://mkp.emokykla.lt/ebiblioteka/>

UGDYMO
PLĖTOTĖS
CENTRAS

Turinys

VIJA PINAVIJA	4
Vija Pinavija	4
Vėjo birbynė	5
Švyturys	6
Miško upelis	7
Spalvotas vėjas	8
Piemenėlis	9
Šilko pievoj	10
Dainos slaptažodis	11
RAMTADRYJA LELIJA	12
Šiaudinė skrybėlė	12
Aitvarai	13
Tigras obely	15
Kaip vaikams reikėtų sodriai keiktis	17
AŠ VESIU ANTELĘ	18
Vesiu antelę	18
Kiaulė	19
Liūdinti karvė	20
Vienišas kiškėlis	21
Varniukas ir gulbiukas	22
Vaikų akys	23

KVIEČIA KAŠTONAI	24
Kaštonai	24
Drugeliai	25
Obelys	26
Bulviakasio voras	27
Natiurmortas	28
Aviliai	29
Rasa, I	30
Rasa, II	31
Vienišas kelias	32
Vienatvė	33
Mažo brolio migdymas	34
Žolių skudučiai	35
Mirusi eglutė	36
Kiemo eglutė	37
Pavasaris	38
SU BALIONAIS IR MELIONAIS	39
Stalinė lempa	39
Rožė	40
Į Sapniją	41
* * * Mama, mama,	42
Man reikia šunelio	43
Vėjas	44

VIJA PINAVIJA

Vija Pinavija

Aš neturiu vaikų,
Bet suvaikėju
Ir nuo visų ligų
Tada išgyju:

Štai įskrenda
Pro orlaidę su vėju
Auksinė dulkė
Vija Pinavija.

Ir aš galiu į ją
Perdien žiūrėti,
Stebėt, kaip šypsos ji,
Kaip šviečia, tviska,

Ir nieko, nieko,
Nieko nenorėti.
Ir būt su savimi.
Ir džiaugtis viskuo.

Vėjo birbynė

Kad kas dovanotų
Birbynę –
Ne tą, kurios
Muzikai šoka
Gyvatės, o tą,
Kur pušyne
Pavasari,
Rudenį suokia!

Užgročiau aš ja,
Ir rangytus
Žolynai ir krūmai,
Vyniotus –
It jūrų dugnuos
Nematytuos,
Pasaulio pradžioj
Sugalvotuos.

Švyturys

Paukščių takas
Išnyra ir dyla,
Vis išnyra ir dyla
Nakty:

Tai ne paukščiai,
Pakilę į tylą, -
Tai sapnai
Žemės paukščių balti.

Tuos sapnuos - gal ruduo,
Gal jau sniegas...
Jie ir kyla -
Į pietus tuoj skris.

Ak, tas paukščių
Sidabriškas miegas,
Kurį driekia dangum
Švyturys.

Miško upelis

O baltas,
O tviska
Upelio
Žaliuojančiuos
Mauruos
Atgulęs!

Akmuo,
O praeinant
Pro šalį
Atrodo,
Kad šviečia
Mėnulis.

Spalvotas vējas

Dūksta,
Siaučia vējas,
Žaisdamas
Teptukais,
Siausdamas
Jis taškos
Tūkstančiais
Spalvų.

Stovi
Raudonskruostis
Mēlyna -
Nosiukas,
Baltaplaukis
Vaikas
Tarp pilkų
Tēvų.

Piemenėlis

Vos papūsi
Karvutei į ausį,
Baltas baltas
Pakils debesėlis,

Ir žolynu,
Vėdrynu gražiausiu
Pasipuoš aukštas
Vasaros mėlis.

Ir galėsi sau,
Pievoj atgulęs,
Savo baltą karvutę
Ganyti

Danguje,
Kur saulelę mėnulis
Vejas vis
Ir negali pavyti.

Šilko pievoj

Už stiklo kalno,
Šilko pievoj -
Balti vaikai,
Linksmi vaikai:

Lyg galvas jų
Palietus Dievui -
Sušvyti auksu
Jų plaukai.

Bet mėlynuos
Šilkų žolynuos
Aš jiems pavydžiu
Ne šviesos!

Tyros širdies.
Akių mėlynės.
Ir vaikiškai
Blavios tiesos.

Dainos slaptažodis

Niekuo tau
Padėti negaliu -
Niekada negrojau
Lumzdeliu,

Kanklėmis
Neskambinu visai -
Eik, ieškok
Dainos patsai.

Viena, ką galiu
Tau padaryt -
Burtą, slaptą
Žodį pasakyt:

Žodis tas, kurio
Daina klausys, -
Liūdesys,
Tik tyras liūdesys.

RAMTADRYJA LELIJA

Šiaudinė skrybėlė

Geltonas
Saulės diskas
Pradingsta
Tarpdury.

Atrodo,
Šiandien viskas.
Marias
Tamsos turi,

Ir visą
Miško tylą
Galėtum
Ištylėt,

Kol iš už kupsto
Kyla
Šiaudinė
Skrybėlė.

Aitvarai

Viskas niekis,
Tikrai -
Ir lėktuvai,
Ir paukščiai.

Sklendžia štai
Aitvarai
Tarp pilkų
Daugiaaukščių!

Ne laukuos,
Kur gana
Ir platybių,
Ir aukščio,

O dulkėtam
Kieme,
Tarp niūrių
Daugiaaukščių...

Ak, atleiskit,
Arai,

Barkis,
Paderme paukščių, -

Bet juk tai -
Aitvarai!
Tarp šaltų
Daugiaaukščių!

Tigras obely

Tigras medy,
Tigras medy,
Tigras obely.
Žaižaruoja,
Žaižaruoja
Ūsai jo žili.

Apsiuosto,
Nusišluosto
Ūsų galiukus
Ir riaumoja,
Ir vis moja
Eit artyn vaikus.

Nebijokit,
Nežvairuokit
Į mane, pypliai,
Štai susėsime,
Pašnekėsime
Po medžiu žolėj.

Man gaudynės,
Man ristynės
Šiandien ne galvoj.
Ką aš vienas,
Ką be jūsų
Veiksiu Lietuvoj?

Kaip vaikams reikėtų sodriai keiktis

Tokių mašinėlių,
Šimtas riešutėlių,
Laukiau šimtą metų,
Tūkstantis granatų!

Dar naujų mašinų,
Šimtas apelsinų,
Padangos nubiro,
Tūkstantis pipirų!

Reiks taisyti jas vėlei,
Šimtas karamelių,
Nes labai įgriso,
Tūkstantis irisų!

Imsiu, susirasiu,
Šimtas ananasų,
Kareivėliais žaisiu,
Milijonas vaisių!

AŠ VESIU ANTELE

Vesiu antele

Kai užaugsiu,
Ne gulbę aš vesiu –
Vesiu paprastą
Raibą antelę.

Jai sakysiu:
Antele, raiboji,
Tu maža, o tokia
Man gera!

Aš tave ne į jūrą
Parvesiu,
O mažan ežerėlin
Prie kelio,

Bet jie virs mums pilim,
Mylimoji,
Kai tu lauksi
Manęs vakare.

Kiaulė

Kas netingi,
Burnoja vis: kiaulė,
Kiaulė, kiaulė...
O kiaulė – basa,

Ir kai vasarą
Lyja su saule,
Alksta jos
Karalystė visa.

Ir tada atsigaua
Ir kiaulė,
Šokinėja
Ir laksto kieme,

Ir jos snukis –
Raudonas kaip saulė –
Ridinėjas
Sulyta žeme.

Liūdinti karvė

Juk atrodytų –
Ko jai liūdėti,
Žalai karvei
Lauke žaliame?

Nei jai miestan
Važiuot, nei akėti,
Ir aprūpinta
Soti žiema.

O jinai net gėlių
Štai neėda:
Stovi, krutina
Savo ausis.

Ak, matyt,
Net ir karves apsėda
Svetimų tolumų
Ilgesys.

Vienišas kiškelis

Ir tasai geraširdis
Kiškelis,
Niekada negarsėjęs
Protu,

Ima ir prie medžioklių
Pirkelės
Pripėduoja
Daugybę pėdų.

Ir kiekvienas
Čia veržias medžioti:
Pėdos tuoj
Čia kiškelį atves.

O jis troško,
Kad miškas galvotų:
Kiškiai kelia
Taip pat vestuves.

Varniukas ir gulbiukas

Varnos vaikas
Žiūrėjo, žiūrėjo:
Gulbės vaikas
Antai ežere.

Pažiūrėjo
Ir tyliai nuėjo:
Ak, kokių tiktai
Paukščių nėra!

Vaikų akys

Yra mažų vaikų,
Kurie pažvelgia
Tau į akis
Tokiom tyrom akim,
Kad siela
Iš liūdnumo apsiverkia,
Ir negali užmigt
Rudens naktim.

Koks nešvarus tu -
Lyg maurais apaugęs.
Bet dar liūdniau,
Kai supranti staiga,

Kad šitas vaikas
Greitai bus suaugęs
Ir pats mažylio žvilgsnio
Išsigąs.

KVIEČIA KAŠTONAI

Kaštonai

Nuo seno
Kaštono
Nukrito
Gražiai
Į pievą
Geltoną
Mažiukai
Ežiai,

Jie rieda,
Atstatę
Mažus
Spygliukus,
Ir kviečia
Prie seno
Kaštono
Vaikus.

Drugeliai

Tie drugeliai –
Kaip rudenio lapai,
Ak, raudoni,
Geltoni, rudi.
Kaip drugeliais
Spalvotais jie tapo,
Kaip išmoko
Tie lapai skraidyt?

O skraidyti
Išmoko tie lapai,
Nuo šakų
Krisdami sūkuriais.

Vartaliojos,
Siūbavo, kol tapo
Mūsų pievų
Žirgeliais širmais.

Obelys

Obelaitės
Tokios gražios
Rudenio
Rytai tyliai.

Kai pabunda,
Pasirąžo,
Krinta žemèn
Obuoliai.

Bulviakasio voras

Spalvotas

Bulviakasio voras

Ropoja

Į kalną vaga.

Ir mirga

Voratinkliais oras,

Ir mirga

Vagos pabaiga.

Voratinkliai

Mirga ir mirksi -

Su saulės šviesa

Sumišai -

Taip mirksi,

Kad net neatskirsi,

Kur žmonės,

Kur bulvių maišai.

Natiurmortas

Lėkštė.

Joje padėtos

Dvi apelsino

Pusės.

Jos šviečia -

Lyg artėtų

Naktinis

Troleibusas.

Aviliai

Bitės

Lietų girdi...

Bičių

Aviliai -

Kaip sodybų

Širdys -

Soduose

Giliai.

Jei matai -

Tarp medžių

Šviečia

Aviliai -

Suk sodybon:

Svečią

Čia sutiks mielai.

Rasa, I

Tai ko,
Rasa,
Verki?
Vėsa

Žolių
Kasas
Užlies
Rasa.

Ir kaip
Neverkt -
Tokia
Vėsa -

Maža
Rasa
Laukuos
Basa.

Rasa, II

Naktį lijo,
Lijo, lijo
Į taures
Baltų lelijų,

O iš jų
Dosni naktis
Visą žemę
Apšlakstys.

Vienišas kelias

Dangumi nuplaukia
Debesų būrelis.
Po dangum vingiuoja
Vienas baltas kelias.

O ant šito kelio
Liepos lietūs šoka.
Tūkstančiai lašelių
Linksminas kaip moka.

Prie to kelio želia
Žolynėlių siena.
Kalbas tarp savęs jis
Apie kelią - vieną...

Ak, šioj žemėj niekas
Vienišas nelieka.
Vien tik kelias... Liūdnas
Šito kelio miegas...

Vienatvė

Labas vakaras,
Labas, vėlyvas,
Ak, ir tu šiandien
Liūdnas, mėnuli...

Kaip ir aš... jau naktis,
O vis gyvas.
Nors vaikai
Jau senokai sugulę.

Mėnesėli,
Tu pereik per miestą
Ir surask,
Kur svečiuojas tėveliai.
Pasakyk, kad juos
Prašo pakviesti
Jų sūnus, -
Jis užmigti negali.

Mažo brolio migdymas

Ir prie tamsos
Tegu vaikai,
Ir prie nakties
Lai pratinas.

O jei baisu,
Lai mano: tai –
Didžiulis
Juodas katinas.

Žolių skudučiai

Žolių skudučiai

Žydi

Perdien

Spalva švelnia.

O vakare

Palydi

Į sapną

Lopšine.

Žolių skudučiai,

Gauskit

Pernakt

Man lopšine

Ir miegantį

Priglauskit

Mane

Mamos sapne.

Mirusi eglutė

Kai uždegs
Prieš Naujuosius Metus
Ant eglutės
Mažas žvakutes,
Tu pažvelk,
Kaip prie žvakių šviesos
Eglė virpa,
Kaip nori į girią.

Žmonės vaikščios
Vieni pas kitus,
Šventė tęsis,
Ilgai užsitęs.

O žvakelės liepsnos
Ir liepsnos.
Ir bylos,
Kad eglutė jau mirė.

Kiemo eglutė

- Kai pažiūriu
Į kiemą,
Suprasti
Negaliu:

Kodėl eglutė
Žiemą
Nenumeta
Spyglių?

- Štai vėjas,
Pūgos laigo
Jos padarais
Žaliais.

Ir ginasi
Nuo speigo
Ji tais pačiais
Spygliais.

Pavasaris

Kas nusiautė
Nuo pievų
Žėruojantį
Sniegutį?
Jį susirinko
Ievos,
Panūde
Baltos būti...

SU BALIONAIS IR MELIONAIS

Stalinė lempa

Po gaubtu,
Apdulkėjusiu, juodu,
Šviečia lempa
Vėlai vakare.

O iš prieblandos
Žiūrint atrodo -
Tai mėnulis
Sena kepure.

Rože

O rože,
Rože,
Tavo liūdesiu

Žemelė
Grožis
Vos nubudusi...

O kaip
Pabust
Pačiai
Šią vasarą -

Užgoš
Lapus
Raudona
Ašara...

Į Sapniją

Ir dabar,
Kai Sapnijon einu,
Į kelionę
Nebeimu nieko:

Pilnutėlė
Pagalvė sapnų,
Pilnas patalas
Didelio miego.

Nėr knygelės -
O pilna dainų.
Nėr pieštukų -
O skimbčioja gėlės.

Miegas pilnas
Skambiausių sapnų,
O sapnai -
Išpiešti paveikslėliais.

* * *

Mama, mama,
Motinėle,
Mes abu
Pražilti baigiam, -

Tau senatvė,
Sengalvėle,
Aš - matai -
Apkriūtės snaigėm...

Man reikia šunelio

Man be galo
Reikėtų šunelio, -
Tokio mažo
Mažiuko. Gauruoto.

Aš skaityčiau
Jam savo knygele,
Kurioje tiek daug
Visko nutinka,

O knygelės gale
Tas šunelis
Susirastų mane,
Šeimininką.

Vėjas

Kaip žvangiai
Per lauką
Nužvanga
Žvangučiai,

Kaip žvengia
Ten žirgas, -

Ir jaučia
Vaikučiai:
Tai pučia,
Tai pučia
Ten vėjas,
Net gelia, -

Arba
Nuo žvangučių,
Arba
Nuo žirgelių...